

Pas teče: občine lahko vložijo projekte do 15. novembra

Želite prispevati k varstvu podnebja ali pa k prilagajanju na posledice podnebnih sprememb? "Povezanost v Alpah" bo pri teh prizadevanjih finančno podprla 20 projektov v višini do 40.000 eurov za posamezni projekt. Prošnje za sofinanciranje v okviru programa dynalp-climate lahko vložite vse do 15. novembra 2010.

Podrobne informacije in prijavnica so vam na voljo na <http://www.povezanostvalpah.org/sl/projekti> (de/fr/it/sl). Zainteresirane občine se lahko obrnejo na koordinatorje Omrežja, ki vam bodo z veseljem pomagali pri vlogi projekta. Seznam koordinatorjev najdete na naslovu <http://www.povezanostvalpah.org/sl> (de/fr/it/sl)

Dragi člani in prijatelji Omrežja občin,

uspešna.

Marc Nitschke, Predsedstvo, župan občine Übersee/D

trajnostno oblikovanje alpskega življenjskega prostora je cilj, ki danes povezuje že 280 občin članic Omrežja občin "Povezanost v Alpah". V skladu z vodilom "izmenjati - poprijeti - izvesti" je bilo zadnje čase spet živahno.

Najnovejši program dynAlp-climate daje našim članicam zanimive možnosti finančne podpore za izvajanje projektov, ki konkretno prispevajo k varstvu podnebja ali prilagajanju posledicam podnebnih sprememb. Novemu programu želim veliko uspeha in se veselim številnih inovativnih idej naših članic.

V tem smislu tudi upam, da bo skupna prihodnost znotraj našega Omrežja občin še naprej

Werfenweng na obisku pri prijateljih

Povsem v skladu z vodilom Omrežja občin se je konec julija 15 prebivalcev Werfenwenga podalo na potovanje po Alpah, da bi si na strokovni ravni izmenjali izkušnje z drugimi vzorčnimi alpskimi regijami in tako izkoristili njihovo znanje. Pri treh članicah Omrežja so se udeleženci seznanili s prostorskim načrtovanjem na lokalni ravni in s trajnostnimi inovativnimi ukrepi za razvoj občine, sami pa so predstavili zasnovo sonaravnega razvoja turizma v salzburški občini, ki je v občinah Cogne/I, Saas Fee/CH, Reichenbach/CH in Langenegg/A naletela na veliko zanimanje. V občini Cogne/I sta bili na programu temi strnjena poselitve v mestnem jedru in lokalna oskrba. Ta turistični kraj, ki leži v narodnem parku Gran Paradiso, je na udeležence ekskurzije zaradi

premišljene ureditve prometa in parkiranja naredil velik vtis.

V občini Saas Fee/CH, kjer avtomobilski promet ni dovoljen, so udeležencem med drugim podrobneje predstavili tehnične zahteve, ki jih mora izpolnjevati tak kraj, in s tem povezano zapleteno logistiko.

Reichenbach/CH je udeležence navdušil z inovativnim projektom usmerjanja turističnih tokov in edinstvenim hotelskim središčem Griesalp, do katerega je mogoče priti po na svetu verjetno najbolj strmi poti, po kateri vozi avtobus.

Zadnja postaja na potovanju, ki ga je vodil župan občine Werfenweng Peter Brandauer, je bila avstrijska občina Langenegg, ki sodeluje v programu e5 in je za svoje projekte na področju energije, mobilnosti in lokalne oskrbe prejela številna priznanja. Občina je za obiskovalce pripravila zanimiv in zabaven program.

Planice, ki jih zanima uresničevanje strategije trajnostnega razvoja v praksi drugih občin, se lahko obrnejo na koordinatorje Omrežja občin "Povezanost v Alpah" (<http://www.povezanostvalpah.org/sl> (de/it/fr/si)), ki jim bodo pomagali pri navezovanju stikov in organizaciji.

Vir: Omrežje občin "Povezanost v Alpah"

Energijsko učinkovita gradnja: občine, ki dajejo zgled

Zasebna gospodinjstva na območju Alp porabijo okoli 30 odstotkov celotne energije. Od tega odpade daleč največji delež na ogrevanje prostorov, pri čemer se za proizvodnjo toplote pretežno uporabljata kurilno olje in zemeljski plin, kar pa močno obremenjuje bilanco CO₂. Istočasno ni mogoče na nobenem drugem področju privarčevati tolikšne količine CO₂ kot pri zgradbah. Načelo delovanja je preprosto: stavba mora zmanjšati toplotne izgube do najmanjše možne mere in obenem maksimirati toplotne dobitke. Energijsko učinkovita gradnja in obnova ne znižata samo stroškov energije, ampak z uporabo gradbenega materiala regionalnega izvora krepi tudi regionalno gospodarstvo.

Številne članske občine Omrežja občin "Povezanost v Alpah" imajo pri spodbujanju zgradb z nizko porabo energije zgledno vlogo. Taka občina je Ludesch/A, ki je leta 2005 občinsko stavbo zgradila v pasivnem standardu in iz lesa, ki izhaja iz lastnih gozdov. Tudi v alpskih regijah romanskega jezikovnega prostora so se nekatere občine izkazale kot zelo uspešni pionirji, tudi zaradi močne podpore Omrežja občin. Tako je občina Auzet/F v okviru programa DYNALP² zgradila štiri stanovanja v pasivnem standardu. Še korak dlje je storila občina Zwischenwasser/A, saj spada med energijsko najučinkovitejše občine v Evropi. Občina je razvila strategijo za zmanjšanje celotne porabe energije, kar pripomore k večji energijski učinkovitosti in spodbuja uporabo obnovljivih nosilcev energije. Poleg tega morajo biti vse javne stavbe zgrajene v standardu pasivne hiše.

Kako lahko tudi vaša občina lahko postala zgleden primer energijsko učinkovite gradnje, boste izvedeli iz dosjeja o gradnji in prenovi objektov v času podnebnih sprememb v zbirki CIPRE (t. i. compact) na <http://www.cipra.org/sl/alpmedia/dosjeji/17> (sl/de/fr/it).

Kaj je novega v ob_inah

Gorske dobrate na pokušino v Cimolaisu/I

V občini Cimolais/I bodo 19. septembra že osmič priredili sejem Una montagna di gusti (Gora okusov), na katerem bodo proizvajalci predstavili značilne tradicionalne izdelke in pridelke z gorskih območij. Obiskovalci bodo lahko poskusili predvsem furlanske jedi. Planice Omrežja občin "Povezanost v Alpah" so prisrčno vabljeni, da tudi same predstavijo svoje kulinarčne dobrate in specialitete ter izdelke domače in umetne obrti.

Letos bo poleg sejma potekala tudi konferenca, katere namen je predstaviti stare oblike rokodelske domače in umetnostne obrti.

Več informacij o prireditvi: www.ecomuseolisaganis.it (it).

Za nadaljnje informacije je zainteresiranim izdelovalcem na voljo ga. županja Rita Bressa (rita-bressa@libero.it).

Vir: Omrežje občin "Povezanost v Alpah"

Slovenija: Prva trasa za elektrovozila

Kranjska Gora je postala pionir pri uvajanju električnih vozil. Na Gorenjskem so pred kratkim postavili pet električnih polnilnic, ki sestavljajo prvo povezano traso za električna vozila. Vozniki električnih avtomobilov, koles ali skuterjev lahko sedaj potujejo po celotni regiji in to brez strahu, da bi s praznim akumulatorjem ostali na cesti. Ker so polnilnice postavljene v Kranjski gori in pred prelazom Jezersko, je sedaj mogoče okolju prijazno potovati tudi v Italijo ali iz nje oziroma na avstrijsko Koroško. Polnilnice so v več kot 10 odstotkih oskrbovane z električno energijo obnovljivih virov, predvsem iz vodne in sončne energije. Delež pa se bo še povečal, ko bodo zgrajene nove sončne elektrarne.

Vir: <http://www.umanotera.org/etc/> (sl)

Prireditve

Konferenca/kongres: **Liechtenstein Congress on Sustainable Development and Responsible Investing 2010.** 15.9.2010 – 18.9.2010. Vaduz. Jezik: de, en. Organizira: Hochschule Liechtenstein, Vaduz/FL.
Informacije: www.hochschule.li/LiechtensteinCongress/LiechtensteinCongress2010/tabid/1506/language/en-US/Default.aspx.

Delavnica/seminar, Ekskurzija: **Delavnica za trajnostno urbano mobilnost v Alpah.** 16.9.2010 – 17.9.2010. Ljubljana/SI.
Jezik: sl. Organizira: CIPRA Slovenija, društvo za varstvo Alp, Ljubljana/SI.
Informacije: www.cipra.org/sl/CIPRA/cipra-slovenija/novice/posvet-mesta-na-poti-k-trajnostni-mobilnosti.

Konferenca/kongres: **ForumAlpinum 2010: Metropole in 'njihove' Alpe.** 6.10.2010 – 9.10.2010. Münchnu.
Alpski prostor je na mnogotere nacine povezan z bližnjimi metropolami in aglomeracijami. Aktualna prostorsko-politčna debata o makroregijah v EU je bila za Alpski Forum povod, da se z gelsom „Metropole in 'njihove' Alpe” iz znanstvenega in političnega zornega kota loti razprave o vzajemnih odnosih med obalpskimi metropolami in alpskim prostorom. Teme kot so urbanizacija, mobilnost, biotska raznovrstnost, podnebne spremembe in geološka tveganja bodo tokrat v središču plenarnih predavanj in delavnic. V sklepnem delu se bomo skupaj z župani obalpskih metropol in predstavniki alpskih regij, Evropske Unije in Alpske konvencije pogovorili o temeljih in perspektivah za skupne strategije s pogledom na evropsko makroregijo „alpski prostor”. Foruma se bo kot predstavnik Omrežja občin udeležil član predsedstva Mark Nitschke.
Jezik: de, fr, it, sl. Organizira: ISCAR Geschäftsstelle, Bern/CH.
Informacije: www.forumalpinum.org/2010/.

Open Days. 4.10.2010 – 7.10.2010. Bruselj/B. Jezik: de, en, fr, it, sl. Organizira: Kommission der Europäischen Union, Brüssel/BE.

Delavnica/seminar: **Alpe: inovativna regija.** 21.9.2010. L'Argentière la Bessée. Jezik: en, fr. Organizira: CIPRA France, Maison de la Nature et de l'Environnement de l'Isère, Grenoble/FR.
Informacije: www.cipra.org/fr/CIPRA/cipra-france/manifestations-1.

Bralni nasvet

PER ALPES

Dvajset krožnih pohodnih tur za odkrivanje Alp

Alpe, s svojo pestrostjo in raznolikostjo, tvorijo enotni sistem. S predstavljanjem Alp kot trajnostne turistične destinacije, ki presega meje posameznih držav, želi ta publikacija prispevati k izvajanju protokola Alpske konvencije za področje turizma.

2010, 194

Izdal/a: Ständiges Sekretariat der Alpenkonvention, Innsbruck/A

http://www.alpconv.org/documents/Permanent_Sekretariat/web/library/PerAlpes_SL.pdf

Slikovni material: Allianz in den Alpen / Werfenweng, A / Vorarlberger Holzbaukunst / Cimolais, I / Gorenjsko elektro potovanje / Heinz Heiss / Covenant of Mayors / Kenneth Brockmann / imagonovus /